

REGEERVERKLARING

Mijnheer de voorzitter,

Beste collega's,

Ik leg mijn eerste septemberverklaring als Minister-President af in de maand oktober.

Vandaag leg ik u een regeerakkoord voor dat hopelijk het lange wachten de moeite waard maakt. Een regeerakkoord dat de blik op de toekomst gericht houdt, maar dat ook tegemoet komt aan de bezorgdheden van de Vlamingen.

Vlaanderen mag NOG zo'n fantastische plek zijn om te wonen, te werken en te leven; de economie mag NOG zoveel pieken als ze wil,... Er is ook onbehagen in onze samenleving, daar moeten we niet flauw over doen.

Mensen zijn boos, omdat ze – zelfs als ze heel hard werken – relatief weinig centen overhouden. Boos omdat ze het gevoel hebben dat de lasten en de lusten niet evenredig verdeeld zijn. Boos omdat ze zich hier benadeeld voelen. Boos omdat de politiek daar volgens hen te weinig op ingrijpt.

Dames en heren,

Ik kan voor die boosheid begrip opbrengen. Ik voel mij daar ook mee verantwoordelijk voor. Maar daar kopen we niks mee. Ik wil vandaag iedereen oproepen om het negativisme achter ons te laten.

Ik wil Vlaanderen vandaag een concreet aanbod doen. Ik stel voor dat we samen een verhaal schrijven. Over de grenzen van politiek, bedrijfs- en verenigingsleven heen. Een verhaal dat alle Vlamingen enthousiasmeert, wat hun afkomst, overtuiging of geaardheid ook moge zijn. Een verhaal dat mensen fier maakt en aan de slag doet gaan. Dat onze cultuur en onze economie aanzwengelt.

We moeten Vlaanderen boven zichzelf doen uitstijgen. We hebben alle troeven in handen om voortrekker te zijn in Europa en de wereld: een uitstekende ligging, bloeiende zeehavens, bruisende steden, schitterende bedrijven en een rijkdom aan talent. Wij hebben alles om de wereld te verbazen.

Vlaanderen is in topvorm. En ik kan mijn voorganger Geert Bourgeois daar niet genoeg voor bedanken en feliciteren. De ploeg van Geert heeft 5 jaar lang uitstekend werk geleverd. De werkloosheid is in vier jaar tijd met 20 procent gedaald. Onze productiviteit is top. Cultureel, wetenschappelijk en sportief blinken we uit.

We moeten nu een stap verder gaan. De volgende jaren zal de wereld ingrijpend veranderen. Het is gedaan met "business as usual". Onder meer door de technologie, die in een razend tempo evolueert, zal niets nog hetzelfde zijn. En dat stelt ons voor grote uitdagingen.

Maar er komen ook kansen op ons af, die Vlaanderen met beide handen moet grijpen. De jaren twintig van de 21ste eeuw, die over 3 maanden aanbreken, zullen opnieuw "*roaring twenties*" zijn, maar ze zullen van ons zijn. Ze MOETEN van ons worden. We willen Vlaanderen in de spits houden op vlak van innovatie, digitale transformatie en technologie. Onze mensen en bedrijven moeten alle kansen krijgen om door te groeien tot internationale spelers. Wij willen Vlaanderen sterker, welvarender en hechter te maken.

Dat is een opdracht die op ons lijf is geschreven. Vlamingen zijn altijd tot veel in staat geweest. Onze veerkracht is legendarisch. Baanbrekende innovaties zijn door de eeuwen heen ons handelsmerk geworden. Vlaanderen is bekend om haar werklust, haar innovatiekracht en haar technologische vooruitgang. De uitdagingen zijn groot, maar er is geen enkele reden tot pessimisme. Integendeel, we kunnen het morgen beter hebben dan vandaag. We moeten uitgaan van ons eigen kunnen. De toekomst van Vlaanderen ligt in onze creativiteit en in ons vermogen om onszelf heruit te vinden. We zijn een welvarende, zelfbewuste natie met een rijke traditie én een veelbelovende toekomst.

Om die ambitie waar te maken, doet de Regering een beroep op alle Vlamingen en hun talenten. We willen iedereen de kans én de vrijheid geven om vooruit te gaan en boven zichzelf uit te stijgen. Vlaanderen kan alleen sterker worden als we allemaal een inspanning leveren. Dat vergt **creativiteit, veerkracht en durf**.

De toekomst is aan mensen die hun nek uitsteken en bakens verzetten. We moeten zelfvertrouwen uitstralen, durven en trots in de wereld staan. De lat moet hoog liggen, maar we willen iedereen meenemen.

Dat is de reden waarom de nieuwe Vlaamse Regering fors in onderwijs gaat investeren. We gaan resoluut voor onderwijs van topkwaliteit, dat focust op kennisoverdracht, naast vaardigheden en persoonlijkheidsvorming.

Met evenveel werkingsmiddelen voor het kleuter- als voor het lager onderwijs.

Met voldoende leerkrachten die al onze steun krijgen en respect verdienen en niet verzuipen in de paperassen.

Met speciale aandacht voor de beheersing van de Nederlandse taal.

Met ouders die de maximale vrijheid krijgen om een school voor hun kinderen te kiezen.

En met leerlingen die geprikkeld en gestimuleerd worden om hun toekomst in eigen handen te nemen.

Ik doe dan ook een appel op onze jongeren; want we hebben jullie allemaal heel hard nodig. Geef de hoop niet op. Wij zullen jullie meer dan ooit nodig hebben om de omslag naar een circulaire economie waar te maken. Het is met jullie inzet vandaag, op de schoolbanken, dat wij de strijd tegen de klimaatsverandering zullen winnen. Ga niet mee in het doemdenken, maar ga de uitdaging aan. Dankzij innovatie en dankzij technologie kunnen en zullen wij de klimaatuitdagingen aanpakken zonder de welvaart die onze ouders en grootouders hebben opgebouwd af te breken.

Collega's,

Vlaanderen moet zijn blik richten op het noorden. Op Nederland, op Duitsland, op de Scandinavische landen. Landen met een solide welvaartstaat en een sterke economie.

Vandaag is bijna 75% van de mensen tussen 20 en 64 jaar aan het werk. Dat moet 80% worden, zoals in Nederland of de Scandinavische landen.

Het zal alle hens aan dek zijn om iedereen te activeren. Daarom voeren we met de nieuwe regering de jobbonus in. Ook wie een lager loon heeft, moet voelen dat werken loont. Daarom maken we werk van een leercultuur, om loopbanen en om bedrijven sterker te maken.

We vragen de VDAB om nog creatiever uit de hoek te komen als matchmaker tussen mensen zonder job en potentiële werkgevers.

En om werk en gezin beter te kunnen combineren, zorgen we ook voor extra plaatsen en meer flexibiliteit in de kinderopvang, met voorrang voor werkende ouders en werkzoekenden die een opleiding volgen.

Maar onze gemeenschap is gelukkig meer dan enkel economie en harde cijfers. Excellentie betekent ook warm zijn voor wie kwetsbaar is of wie tegenslag heeft en onze steun nodig heeft.

We maken honderden miljoenen extra vrij voor welzijn en zorg. Al die middelen moeten zo veel mogelijk naar de mensen zelf gaan, en zo min mogelijk naar de structuren. Voor mensen met een handicap dringen we de wachtlijsten zo snel mogelijk terug. Er komt een beter zorgbudget voor ouderen die moeite hebben om de rusthuisfactuur te betalen, we voorzien meer personeel per rusthuisbed en we verstrengen de controle op de dagprijzen. En sociale voordelen zullen niet langer afhankelijk zijn van het statuut van iemand, maar van zijn of haar inkomen, zodat ook werkende mensen met een laag loon er van kunnen blijven genieten. Dit is een van de elementen in onze aanpak tegen armoede.

Wij zullen die warmte en geborgenheid verstrekken aan iedereen die hier geboren wordt, opgroeit, woont, werkt en leeft; maar ook zij die hier een nieuw leven willen opbouwen en zich voluit inschrijven in onze gemeenschap. Wie deel wil uitmaken van onze gemeenschap, verdient alle kansen. Maar we verwachten wel van iedereen een bijdrage.

Ons maatschappijmodel is gebaseerd op rechten en op plichten, en net DAT maakt onze samenleving sterk. Met deze regering is de tijd definitief voorbij dat mensen van alle voordelen kunnen genieten, zonder dat ze zelf eerst een inspanning te doen.

Dat vraagt een duidelijkere en striktere aanpak in ons inburgeringsbeleid. De toegang tot ons sociaal systeem wordt beperkt en voorwaardelijk. Inburgering zal niet langer vrijblijvend zijn. De lat wordt hoger gelegd als het aankomt op kennis van het Nederlands en van onze normen en waarden.

Dames en heren,

Ik wil over één basisprincipe zeer duidelijk zijn. Het toegangsticket tot onze gemeenschap wordt duurder, ja. Maar eens in onze gemeenschap opgenomen, is ieder individu een gelijkwaardige Vlaamse burger.

Ik gruw van elke vorm van racisme, en ik maak er een erezaak van om met deze regering discriminatie – in welke vorm dan ook – aan te pakken.

En dat kan enkel als we ons als gemeenschap én als individu weerbaarder maken. De neutraliteit bij de overheid en het gemeenschapsonderwijs, de strengere erkenningsvoorwaarden voor geloofsgemeenschappen en scholen, de Vlaamse minister van Justitie, het handhavingsbeleid, ... Het is er allemaal op gericht de vrije samenleving in stand te houden. Ik wil dat elke Vlaming weet en beseft dat zijn rechten en zijn vrijheden gewaarborgd zijn, maar dat wij streng zullen zijn voor elk misbruik.

Collega's

Vlamingen die grenzen verleggen, verdienen alle steun. Ook de Vlaamse overheid moet durf uitstralen. De overheid is er niet voor zichzelf, maar om de Vlaming sterker te maken. Elk individu moet de vrijheid krijgen om zijn eigen toekomst uit te tekenen.

Vlamingen staan bekend om hun realisme en hun doeltreffendheid. Naast onze werkkraft, hebben we het altijd moeten hebben van onze hersenen. En die hersenen moeten we nu inzetten om technologische innovaties te doen die maatschappelijke problemen oplossen. Ook in de hedendaagse digitale wereld en in de data-economie kunnen we grenzen verleggen.

Ik doe een warme oproep aan alle Vlamingen om met creatieve oplossingen te komen. Deze regering wil er een zijn die dingen mogelijk maakt. Die helpt en faciliteert in plaats van verbiedt en reguleert. Ik wil in de komende maanden, samen met het bedrijfs- en het verenigingsleven en het middenveld een strategie uitdokteren hoe we Vlaanderen top kunnen maken op vlak van innovatie en digitale transformatie. Alle ideeën daarover zijn meer dan welkom.

En ik vraag aan u, Vlaamse volksvertegenwoordigers, om Vlaanderen institutioneel klaar te maken voor de toekomst. Wij hebben de ambitie om maximaal gebruik te maken van onze autonomie en deze in de ruimste zin in te vullen. Maar het is aan het Vlaams parlement om in alle vrijheid en ruimte een grondige reflectie op te starten over de gewenste staatsinrichting. Een staatsinrichting die de samenwerking tussen Vlamingen, Franstaligen en Duitstaligen in dit land duurzaam kan verbeteren.

Maar, collega's, Vlaanderen kan pas echt stralen, als het ook cultureel schittert. Onze creatievelingen – van vroeger en nu – zijn het uithangbord van de mogelijkheden die Vlaanderen in zich draagt. We mogen trots zijn op onze kunst, onze cultuur en onze manier van leven.

Gustav Mahler zei dat traditie niet het aanbidden van de assen is, maar het doorgeven van het vuur. Ik geloof dat dit correct is. De canon van Vlaanderen die deze Vlaamse regering wil uitwerken met onafhankelijke experts, heeft juist dat tot doel. Niet om Vlaanderen te betonnen in de eeuwigheid, maar om juist de dynamiek aan te reiken waarmee wij onze toekomst kunnen vormgeven. Niet het aanbidden van de assen, maar het doorgeven van het vuur.

Collega's,

Alles staat en valt uiteraard met het budgettaire plaatje.

Ik ben blij dat we de nodige middelen hebben gevonden om verder te KUNNEN investeren in Vlaanderen. Want anders kunnen we geen top 5-innovatieregio in Europa worden.

De Vlaamse Regering heeft steile ambities en zal meer dan ooit een investeringsregering zijn.

We zullen de volgende 5 jaar 1,65 miljard euro extra investeringen lanceren. Die zijn bestemd voor schoolgebouwen, sociale woningen, openbare werken, sportinfrastructuur, cultuur, innovatie enzovoort.

Vanaf 2021 gaan we opnieuw voor een begroting in evenwicht, wat belangrijk is om Vlaanderen op lange termijn financieel gezond te houden.

Ik zal u volgende week graag uitleggen hoe we dat budgettair pad precies uitzetten. Ik zal de voorzitter van het parlement vragen om daarover een commissie bijeen te roepen. Vandaag heb ik u vooral willen doordringen van het belang van het maatschappelijk project waar we met deze regering voor gaan.

Een project waarbij we letterlijk en figuurlijk naar boven kijken en bouwen aan een excellent Vlaanderen.

Voorzitter, beste collega's,

Deze regeringsverklaring is een engagementsverklaring. Wij willen ons voluit engageren, met slechts een doel voor ogen: het belang, het welzijn, een goede toekomst van alle Vlamingen.

Ook al zitten hier collega's die het niet eens zijn met alle voorstellen die in ons akkoord zijn opgenomen, toch durf ik hen vandaag oproepen mee te werken aan plannen die dat doel helpen bereiken. Dat zijn we, als vertegenwoordigers van het Vlaamse volk, toch aan de Vlamingen verschuldigd.

Een zeer respectabele voorganger van mij zag zijn belofte ook als een opdracht: wat we zelf doen, moeten we beter doen.

Dat kan alleen maar als we geloven en willen doen wat gebeiteld staat boven de deur van het prachtige Paleis van de Heren van Gruuthuse in Brugge: "Plus est en vous". Ik wil dat nog versterken: "Plus est en nous"!

Dank u wel.